

Мукачівський державний університет
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

Навчальна практика (логопедична):
методичні рекомендації до організації та проведення
для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта

Мукачево – 2026

УДК 376.091.33-027.22(072)(075.8)

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри дошкільної
та спеціальної освіти
протокол № 1 від «24» серпня 2026 року*

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 1 від «25» серпня 2026 року*

Укладачі:

Чекан О. І. – д.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.
Барна Х. В. – к.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.
Юрса Н.Ю. – завідувача логопедичного пункту управління освіти, культури,
молоді та спорту виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

M54

Навчальна практика (логопедична): методичні рекомендації до організації та проведення для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта / укладачі: О. І. Чекан, Х. В. Барна, Н. Ю. Юрса. Мукачево: МДУ, 2026. 45 с. (1,6 др.ар.)

Методичні рекомендації до організації та проведення навчальної практики (логопедичної) представляють цілі, завдання, програму практики, критерії оцінювання, вимоги до звітності та підведення підсумків практики, а також необхідні зразки документації. Видання стане орієнтиром при організації та проведенні навчальної практики (логопедичної) здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
I. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ	5
II. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ	9
III. ЗМІСТ ПРАКТИКИ	12
IV. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОСТІ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ	16
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	22
ДОДАТКИ	30

ПЕРЕДМОВА

Практика є важливою складовою програми підготовки та дає змогу закріпити, розширити й конкретизувати отримані в процесі навчання теоретичні знання з логопедії та інших дисциплін, вивчити організацію і зміст логопедичної роботи, сформувані вміння та навички професійно-практичної логопедичної діяльності з подолання порушень мовленнєвої діяльності в дітей-логопатів та осіб з ООП (дошкільного, шкільного, підліткового та дорослого віку).

Практика передбачає оволодіння навичками організації та проведення діагностики порушень, планування подальших корекційно-розвивальних заходів, а також здійснення консультативної роботи з батьками щодо психологічного, корекційного й розвивального супроводу осіб із психофізичними та мовленнєвими порушеннями.

У навчальному виданні представлено мету, перелік знань, практичних умінь і навичок здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; розкрито особливості оцінювання різних видів їх діяльності під час проходження навчальної практики (логопедичної); подано зміст, форми, методи логопедичної, розвивально-корекційної і виховної роботи; наведено орієнтовну тематику професійно-спрямованих, логопедичних заходів; окреслено основні вимоги та подано методичні поради щодо проходження здобувачами різних етапів практики та оформлення звітної документації.

I. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета – ознайомити здобувачів зі специфікою діяльності логопедичних пунктів; умовами і способами організації освітнього процесу логопедичних пунктів; формувати уявлення у здобувачів щодо сфери діяльності вчителя-логопеда, визначення актуальних завдань освітньо-виховної та корекційно-розвивальної роботи із нормотиповими дітьми-логопатами та особами з ООП (дошкільного, шкільного, підліткового та дорослого віку).

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- зміст професійної діяльності вчителя-логопеда;
- законодавчо-нормативну документацію, що регламентує діяльність вчителів-логопедів у логопедичних пунктах;
- сучасні вимоги до професійної компетентності вчителя-логопеда;
- сутність, структуру та стилі педагогічного спілкування, педагогічний такт, як одну з умов здійснення взаємодії вчителя-логопеда, дітей-логопатів, осіб з ООП;
- методологію проведення корекційних діагностик та методи безпосередньої корекційної роботи із особами з ООП (дошкільного, шкільного, підліткового та дорослого віку);
- сутність самовиховання, як засобу професійної підготовки вчителів-логопедів, його етапи та основні способи реалізації;
- загальнопедагогічні та спеціальні принципи корекційно-педагогічної діяльності;
- індивідуальні особливості та характеристики осіб з ООП;
- види діяльності команди психолого-педагогічного супроводу;
- специфіку корекційно-педагогічного процесу в логопедичних пунктах.

уміти:

- виявляти прийоми педагогічної майстерності корекційного педагога на занятті, стилі педагогічного спілкування в освітній і виховній діяльності вчителя-логопеда;
- на основі аналізу роботи вчителя-логопеда здійснювати рефлексію власних професійних вмінь та складати програму професійного самовиховання;
- вести цілеспрямоване педагогічне спостереження та аналізувати отримані результати;
- аналізувати практичний досвід фахівців та власну професійну діяльність;

- діагностувати мовленнєві проблеми особистості та знаходити оптимальні шляхи їх подолання;
- планувати етапи проведення корекційної роботи з метою досягнення конкретних результатів;
- складати індивідуальний план роботи з особами, що мають ООП;
- проводити психолого-педагогічне обстеження осіб з мовленнєвими порушеннями;
- аналізувати індивідуальні програми розвитку осіб з ООП;
- аналізувати освітнє середовище логопедичного пункту;
- аналізувати взаємодію педагогічного колективу з батьками;
- складати мовленнєву картку на нормотипових дітей-логопатів та осіб з ООП;
- складати протокол психолого-педагогічного обстеження осіб, що мають ООП.

Завдання практики:

- Навчальна практика (логопедична) спрямована на закріплення та поглиблення теоретичних знань здобувачів щодо організації логопедичної роботи, ознайомлення з нормативно-правовою базою, методиками діагностики та корекції мовленнєвих порушень.
- Здобувачі освіти повинні ознайомитися зі структурою та функціонуванням логопедичного пункту, вивчити документацію (мовленнєві картки, індивідуальні плани розвитку осіб, плани логопедичних занять), а також проаналізувати освітнє середовище та матеріально-технічне забезпечення освітнього корекційного процесу.
- Здобувачі освіти повинні оволодіти методиками логопедичної діагностики, провести психолого-педагогічне обстеження осіб з мовленнєвими порушеннями, заповнити мовленнєві картки та скласти психолого-педагогічні характеристики. Особливу увагу слід приділити вивченню висновків Інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ) та особливостям взаємодії вчителя-логопеда з командою психолого-педагогічного супроводу.
- Практиканти повинні здійснювати спостереження та аналіз корекційних занять, оцінювати їхню ефективність, виконувати функції вчителя-логопеда, допомагати у підборі матеріалів, організації та проведенні занять. Необхідно розробити та апробувати власні логопедичні заняття, підготувати дидактичні матеріали та оцінити їхню ефективність у освітньому процесі.
- Важливим завданням є розвиток комунікативних навичок у взаємодії з батьками та педагогічним колективом. Практиканти мають вивчити форми консультативної роботи вчителя-логопеда з батьками, аналізувати методи

комунікації та організацію зустрічей.

Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

1. Формувати загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

2. Формувати фахові компетентності:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових, функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби корекції порушень мовлення у дітей.

СК-18. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності відповідно до порушень мовлення та з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей.

3. Результати проходження навчальної практики (логопедичної):

РН1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації; застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації; узагальнювати результати дослідження.

РН6 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

- RH8 Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.
- RH10 Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційнопедагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.
- RH11 Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами
- RH15 Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.
- RH19 Бути обізнаними у плануванні навчальної, виховної та логопедичної роботи з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення, забезпеченні її реалізації та оцінки отриманих результатів.
- RH20 Володіти знаннями про вікові та індивідуально-типологічні особливості осіб з тяжкими порушеннями мовлення.
- RH21 Володіти знаннями про причини, механізми, структуру та симптоматику таких мовленнєвих порушень як дислалії, ринолалії, дизартрії, порушення голосу, фонетикофонематичний недорозвиток мовлення, загальний недорозвиток мовлення, порушень темпо-ритмічної сторони мовлення, алалії, афазії, писемного мовлення.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Навчальна практика (логопедична) проводиться протягом шостого семестру. Базою практики є логопедичні пункти управління освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

Перед початком практики проводиться настановча конференція, під час якої здобувачі ознайомлюються з програмою практики: керівники роз'яснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо.

Режим роботи здобувачів під час практики визначається керівниками практики та узгоджується з правилами внутрішнього розпорядку бази практики.

Практикант призначається у один із чотирьох логопедичних пунктів м. Мукачева, у якому він працює як вчитель-логопед згідно вимог практики, протягом усього періоду практики за розкладом свого фахівця-наставника.

Тривалість робочого дня практиканта – 6 годин. Робочий день розпочинається о 9 год., закінчується о 15 год. Для проходження практики здобувачам-практикантам надається один місяць.

На період практики в кожній підгрупі здобувачів призначається староста, який веде облік відвідування здобувачами практики, організовує і координує роботу підгрупи, виконує доручення керівника практики, викладачів-методистів, адміністрації і працівників логопедичного пункту щодо організації і перебігу практики, інформує здобувачів про консультації, семінари.

Послідовність реалізації завдань практики здобувач визначає в індивідуальному плані проходження практики. Він складається у перші дні практики, схвалюється викладачем-методистом та керівником від бази практики. Кожен здобувач працює відповідно до свого індивідуального плану.

Навчальна практика (логопедична) завершується підсумковою конференцією. У ході конференції здобувачі звітують про свою роботу під час практики, дають узагальнений аналіз її результатів, обмінюються досвідом у формі презентації перебігу практики, обговорюють причини труднощів та висловлюють пропозиції щодо покращення практичної підготовки здобувачів до майбутньої професійної діяльності.

Практикант має право:

- до початку практики отримати у освітньому закладі всі необхідні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;
- вносити пропозиції щодо методичного забезпечення практики;

- одержувати від керівників консультації щодо організації і проведення різних видів та форм роботи;
- на подовження терміну проходження практики при наявності поважних причин та відповідних документів, що їх підтверджують.

Практикант зобов'язаний:

- своєчасно прибути на місце практики та приступити до роботи;
- дотримуватись трудової дисципліни, правил трудового розпорядку, техніки безпеки та інших норм;
- проводити роботу на місці практики згідно з отриманим завданням у режимі роботи логопедичного пункту;
- регулярно відвідувати керівника практики від ЗВО у дні його консультацій на кафедрі;
- виконати поставлені завдання у повному обсязі відповідно до програми практики та рекомендацій від ЗВО і логопедичного пункту;
- провести залікове корекційне заняття;
- нести відповідальність за якість виконуваної роботи;
- вчасно і на належному рівні оформити звітну документацію та скласти звіт щодо проходження практики;
- захистити звіт практики у визначений термін.

До практики допускаються здобувачі які:

- до початку практики отримали у освітньому закладі всі необхідні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;
- пройшли інструктаж з техніки безпеки та з питань охорони життя і здоров'я;
- розробили папку-скарбничку з конспектами корекційних занять з різних розділів програми, різними видами ігор, розваг, форм роботи з батьками та ін.;
- пройшли медичний огляд.

Після отримання допуску здобувачі отримують направлення на навчальну практику (логопедичну) до логопедичного пункту. Кожний практикант закріплюється на час практики за окремою групою.

Практиканти повинні мати такі документи:

- медичну книжку з печаткою про допуск до роботи;
- направлення на практику;
- методичні матеріали для роботи з вихованцями.

Контроль за проходженням навчальної практики (логопедичної) організовує кафедра дошкільної та спеціальної освіти, керівники практики

перевіряють документацію здобувачів, консультують їх, надають методичну допомогу.

Безпосередній контроль за роботою практикантів здійснює викладач кафедри, який здійснює керівництво практикою та фахівець від логопедичного пункту за яким закріплений практикант.

Обов'язки керівника практики від ЗВО полягають у:

- наданні оцінки стану та відповідності баз практики основним вимогам, що пред'являються ЗВО до них, та визначенні рівня готовності їх для прийняття здобувачів;
- забезпеченні проведення комплексу організаційних заходів перед відправленням здобувачів освіти на практику, забезпечення здобувачів необхідними документами: щоденником практики та програмою практики;
- складанні графіка виконання програми практики;
- забезпеченні завданнями щодо збирання здобувачами матеріалів для виконання наукових досліджень;
- проведенні регулярних (згідно зі складеним і затвердженим графіком) консультацій;
- контролюванні дотримання термінів виконання завдань із практики, їх корегування при необхідності та складання звітів;
- перевірці звітів з практики і допуску їх до захисту;
- організації роботи комісії, що створюються на кафедрі для захисту звітів із практики.

Керівництво здобувачами-практикантами на робочих місцях здійснюється керівниками та провідними фахівцями організації, які мають повну вищу освіту.

Основні обов'язки керівників практики від логопедичного пункту:

- організація робочого місця та створення необхідних умов для проходження практики;
- забезпечення здобувачів необхідною інформацією про діяльність логопедичного пункту;
- залучення здобувачів-практикантів до активної участі у роботі;
- забезпечення необхідними методичними матеріалами та технічними засобами;
- контроль за виконанням як окремих завдань, так і всієї програми практики в цілому;
- перевірка підсумкового звіту здобувача та оформлення відгуку.

III. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Опис предмета навчальної практики (логопедичної)

Таблиця 3.1

Навчальна практика (логопедична)	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика
Кількість кредитів: 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Загальна кількість годин: 180	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		6-й
		Лабораторна робота
Тижнів - 4	Перший (бакалаврський) рівень	60 год.
		Самостійна робота
		120 год.
		Індивідуальні завдання: не передбачені
		Вид контролю: диференційований залік

Календарний розподіл завдань практики (орієнтовний)

За весь період навчальної практики (логопедичної) кожен здобувач повинен всебічно обстежити двох осіб з ООП (дошкільного, шкільного, підліткового чи дорослого віку), оформити на них психолого-педагогічну характеристику та картку обстеження мовлення.

Під час практики здобувач освіти повинен проаналізувати 5-7 корекційних занять вчителя-логопеда та інших здобувачів-практикантів, а також провести 5 корекційно-розвиткових занять із особами з ООП та нормотиповими дітьми-логопатами. Аналіз корекційних занять, підготовка планів індивідуальних занять, конспектів фронтальних занять та виготовлення дидактичного матеріалу для корекційної роботи із особами з ООП проводиться у другу половину дня.

Послідовність реалізації завдань практики здобувач освіти визначає в індивідуальному плані проходження практики. Він складається у перші дні проходження практики, схвалюється викладачем-керівником практики від кафедри та керівником від бази практики. Протягом практики практиканти ведуть щоденники педагогічних спостережень, у якому фіксують інформацію, необхідну для виконання завдань практики, представляють хід їх виконання (згідно індивідуального плану проходження практики). Матеріали щоденника використовують для звіту про виконану під час навчальної практики (логопедичної) роботу.

Індивідуальне довготривале завдання: розробка та виготовлення наочних та методичних посібників для корекційної роботи з особами, що мають ООП. Кожен практикант розробляє наочний або методичний посібник, потреба у якому виявляється у ході аналізу розвивального середовища особи. Для розробки посібника здобувачі-практиканти можуть об'єднатися у групу з 2-3 осіб.

	Зміст та завдання:
1 день	Вступний інструктаж з правил охорони праці й безпеки життєдіяльності. Перевірка проходження медичного огляду. Оформлення щоденника спостережень та аналіз роботи за схемою (додаток № 1).
2 день	Ознайомлення з логопедичним пунктом. Ознайомлення з нормативною документацією установи з питань організації та надання логопедичної допомоги особам з мовленнєвими порушеннями, матеріально-технічною базою логопедичного пункту. Вивчення та аналіз видів планування корекційної роботи у логопедичному пункті (додаток № 2).
3-4 дні	Аналіз освітнього середовища логопедичного пункту. Знайомство з роботою вчителя-логопеда, кабінетом вчителя-логопеда, обладнанням, посібниками, тощо. Знайомство з висновками ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи. Знайомство зі специфікою логопедичного обстеження при різних мовленнєвих порушеннях (додаток № 3).
5 день	Складання індивідуального плану роботи здобувача-практиканта (додаток № 4). Робота над ІНДЗ.
6 день	Вивчення особливостей взаємодії вчителя-логопеда з педагогічним колективом логопедичного пункту (додаток № 5). Консультативна робота вчителя-логопеда із командою психолого-педагогічного супроводу. Робота над ІНДЗ.
7-8 дні	Вивчення інформаційних матеріалів про взаємодію педагогічного колективу з батьками (інформаційні стенди, буклети, постери тощо). Знайомство з матеріалами консультацій вчителя-логопеда для батьків (додаток № 6). Робота над ІНДЗ.
9-10 дні	Проведення психолого-педагогічного обстеження двох осіб з ООП (дошкільного, шкільного, підліткового чи дорослого віку) (додаток № 7) та складання психолого-

	педагогічних характеристик. Робота над ІНДЗ. Спостереження та аналіз індивідуальних логопедичних занять з нормотиповими дітьми-логопатами. Допомога в підборі матеріалу для занять по завданню вчителя-логопеда.
11-12 дні	Оформлення індивідуальних мовленнєвих карток (додаток № 8) на обстежених двох осіб з ООП. Робота над ІНДЗ. Проведення спостереження двох індивідуальних логопедичних занять вчителя-логопеда з особами, що мають ООП. Допомога в підборі матеріалу для занять по завданню вчителя-логопеда.
13-14 дні	Проведення спостереження корекційних занять вчителя-логопеда. Спостереження за різними напрямками його роботи. Аналіз групових та індивідуальних логопедичних занять вчителя-логопеда (додаток № 9). Робота над ІНДЗ.
15 день	Проведення групового логопедичного заняття у парі із вчителем-логопедом. Самоаналіз (додаток № 10).
16 день	Самостійне проведення групового логопедичного заняття з нормотиповими дітьми-логопатами. Самоаналіз (додаток № 10).
17 день	Проведення у парі із вчителем-логопедом індивідуального логопедичного заняття з особою, що має ООП. Самоаналіз (додаток № 10). Самостійне проведення індивідуального заняття з особою з ООП.
18 день	Самостійне проведення індивідуального логопедичного заняття з особою з ООП. Самоаналіз (додаток № 10).
19 день	Підготовка та подання звіту про проходження навчальної практики (логопедичної) (додаток № 11).
20 день	Презентація результатів проходження навчальної практики (логопедичної) на підсумковій конференції.

IV. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОСТІ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Перелік індивідуальної звітної документації навчальної практики (логопедичної)

Після закінчення навчальної практики (логопедичної) здобувач-практикант зобов'язаний протягом трьох днів подати на кафедру дошкільної та спеціальної освіти в папці наступні документи:

1. Індивідуальний план здобувача-практиканта.
2. Аналіз видів планування навчальної та корекційно-розвивальної роботи у логопедичному пункті.
3. Аналіз освітнього середовища логопедичного пункту.
4. Аналіз особливостей взаємодії вчителя-логопеда з педагогічним колективом.
5. Аналіз особливостей консультативної роботи вчителя-логопеда із командою психолого-педагогічного супроводу.
6. Аналіз інформаційних матеріалів взаємодії батьків та педагогічного колективу у логопедичному пункті (інформаційні стенди, буклети, постери тощо).
7. Заповнена картка психолого-педагогічного обстеження двох осіб з ООП.
8. Картки обстеження мовлення двох осіб з ООП.
9. Аналіз переглянутих групових занять (2-3 корекційних занять) проведених вчителем-логопедом логопедичного пункту.
10. Аналіз індивідуальних (3-4 корекційні заняття) занять вчителя-логопеда з особами, що мають ООП.
11. Конспекти (2 корекційні заняття) групового логопедичного заняття із нормотиповими дітьми-логопатами.
12. Конспекти (3 корекційні заняття) індивідуального логопедичного заняття з особами, що мають ООП.
13. ІНДЗ.
14. Звіт здобувача про проходження навчальної практики (логопедичної) завірений підписом керівника та печаткою установи.
15. Презентація результатів проходження навчальної практики (логопедичної) здобувачів-практикантів на звітній конференції.

Вимоги до правил ведення і оформлення щоденника (зразка МО)

1. Щоденник – це основний документ здобувача під час проходження практики.
2. Під час проходження практики здобувач щодня коротко ручкою повинен записувати у щоденник усе, що він зробив згідно з календарним планом проходження практики.
3. Після завершення практики заповнений щоденник подається керівникам практики від навчального закладу і базової організації.
4. Оформлений щоденник з відгуками та підписами керівників, печаткою базової організації здобувача повинен захистити перед комісією навчального закладу.
5. Без заповненого щоденника практика не зараховується.

Вимоги до звіту про навчальну практику (логопедичну)

Особливе місце серед підсумкової документації навчальної практики (логопедичної) займає звіт про проходження практики. Інформація у звіті може бути викладена у довільній формі, представити інформацію про специфіку діяльності логопедичних пунктів, де функціонують спеціальні групи, та види робіт, які виконувалися здобувачем під час практики.

Обов'язковими складовими частинами звіту про проходження навчальної практики (логопедичної) є:

- 1) титульний лист (із вказівкою факультету, даних про здобувача-практиканта, керівника практики від кафедри та керівника від бази практики, інших відомостей), підшивається до звіту як його перший аркуш;
- 2) зміст звіту, в якому вказуються розділи звіту та відповідні сторінки; вступ із короткою характеристикою бази практики, індивідуального завдання на практику, (підшивається як другий аркуш звіту);
- 3) основна частина звіту за розділами відповідно до змісту звіту, в якій зазначається:
 - строки проходження навчальної практики (логопедичної);
 - назва педагогічної установи, де здобувач проходив навчальну практику (логопедичну);
 - коротка характеристика та специфіка діяльності;
 - які умови були створені керівництвом педагогічної установи для проходження здобувачем практики;
 - зміст робіт, які були виконані здобувачем за період проходження навчальної практики (логопедичної), послідовність та процесуальні особливості їх виконання;

- види та характеристика завдань і доручень, які були виконані здобувачем, та їх результати;
- труднощі (теоретичного та практичного характеру), які виникали у здобувача за час проходження навчальної практики (логопедичної);
- пропозиції щодо поліпшення організації діяльності педагогічної установи де здобувач проходив практику;
- пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, якості викладання навчальних дисциплін, підвищення ефективності навчальної практики (логопедичної).

Звіт про проходження навчальної практики (логопедичної), як правило, повинен бути надрукованим, а всі матеріали, докладені до нього – підшиті й пронумеровані. Не підшивається, а додається до звіту заповнений щоденник практики. Завершити звіт необхідно самооцінкою.

Обсяг звіту про проходження навчальної практики (логопедичної) повинен складати не менше 10 сторінок тексту.

Основні технічні вимоги до оформлення звіту:

- аркуші формату А4;
- текстовий редактор – MS Word 2003 і вище;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- кегель Times New Roman – 14;
- абзацний виступ – 1,25 см;
- поля зверху та знизу – 2 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см;
- нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці.

Критерії оцінювання навчальної практики (логопедичної)

Загальна оцінка за проходження навчальної практики (логопедичної) здобувачем складається із суми оцінок, які виставлені керівником практики від бази практики, керівником практики від ЗВО за виконання завдань практики, та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики, помножені на ваговий коефіцієнт – середньозважений бал здобувача за даний вид практики.

Ваговий коефіцієнт – число (в межах від 0,1 до 1), що відображає ступінь значущості (питому вагу) оцінки окремої складової.

Середньозважений бал здобувача – загальна підсумкова оцінка за практику виставляється у відомості обліку успішності за двома шкалами оцінювання: національною і шкалою ECTS.

Розподіл вагових коефіцієнтів за видами діяльності

Таблиця 4.1

№ п/п	Види діяльності здобувача-практиканта	Вагові коефіцієнти
1.	Оцінка за виконання програми спостережень, аналіз корекційних занять (5-7 занять).	0,4
2.	Оцінка за розробку та проведення корекційних занять (5 занять).	0,2
3.	Оцінка за психолого-педагогічні характеристики 2-х осіб з ООП.	0,2
4.	Загальне оформлення матеріалів практики та захист звіту здобувача про проходження практики. Відгук керівника практики.	0,2

«Відмінно» ставиться за умови, якщо практикант:

- має системні, ґрунтовні знання програмового матеріалу спеціальної освіти;
- уміє складати план-конспект корекційних занять;
- поєднуються на занятті колективна та індивідуальна робота дітей-логопатів чи осіб з ООП, здійснюється диференційований підхід;
- застосовується пошукова або частково пошукова ситуація відповідно до віку та рівня розвитку особи;
- застосовуються різні методи та прийоми навчання;
- практикант дотримується педагогічного етикету, володіє державною мовою, вміє використовувати технічні засоби навчання;
- практикант вміє правильно розподілити час на корекційному занятті;
- матеріали навчальної практики (логопедичної) представлені у повному обсязі з підтвердженням фотографіями, відео-фрагментами корекційних занять та інших видів діяльності; виступ у формі доповіді на підсумковій конференції цікавий, аргументований, проілюстрований мультимедійною презентацією.

«Добре» ставиться за умови, якщо практикант:

- уміє добирати необхідний навчальний матеріал відповідно до програми, складати план-конспект за допомогою педагога-наставника;
- корекційне заняття відповідає основним вимогам до відмінного заняття але містить деякі недоліки;
- не достатньо високий рівень організації діяльністю осіб на корекційному занятті;

- допускає незначні помилки в розподілі часу на різних етапах корекційного заняття;

- не достатньо високий рівень використання активності осіб з мовленнєвими порушеннями;

- уміє за допомогою педагога-наставника організовувати захід;

- матеріали практики представлені на достатньому рівні з частковим підтвердженням фотографій занять та інших видів діяльності; виступ у формі доповіді на підсумковій конференції цікавий, аргументований, проілюстрований мультимедійною презентацією.

«Задовільно» ставиться за умови, якщо практикант:

- задовільно володіє програмовим матеріалом;

- не може самостійно провести корекційне заняття, але дидактична мета та план корекційного заняття частково реалізовані;

- в основному вільно володіє методикою використання ТЗН, однак, не вміє працювати на дошці (культура запису);

- недостатньо поєднує колективну та індивідуальну роботу осіб з мовленнєвими порушеннями;

- практикант відчуває труднощі при демонстрації дослідів, не може вийти за межі конспекту;

- не вільно володіє мовою, допускає мовленнєві помилки;

- не завжди виправляє мовленнєві помилки осіб з ООП чи номотипових дітей-логопатів;

- матеріали навчальної практики (логопедичної) представлені задовільно, з фрагментарним підтвердженням фотографій; виступ у формі доповіді на підсумковій конференції задовільний.

«Незадовільно» ставиться за умови, якщо:

- практикант не володіє вільно матеріалом конспекту, не досягнута дидактична мета корекційного заняття;

- не досягнута виховна мета корекційного заняття;

- здобувач не вміє керувати групою чи особою з ООП, підтримувати робочу атмосферу, дисципліну та порядок;

- здобувач-практикант не готовий до проведення корекційного заняття;

- нехтує практикою; порушує дисципліну; не виконує усі завдання і вимоги практики; конфліктує з особами з ООП чи нормотиповими дітьми-логопатами, вчителем-логопедом чи керівником практики;

- матеріали практики представлені частково.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
4,51–5,00	90–100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01–4,50	82–89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51–4,00	75–81	C		
3,16–3,50	69–74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51–3,15	60–68	E		
1,51–2,50	35–59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00–1,50	0–34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Закон України. «Про дошкільну освіту» № 3788-IX від 06 червня 2024 р. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://zakon.rada.gov.ua/go/3788-20&ved=2ahUKEwj7l8y-y_eTAxXEKRAIHfwYHAcQFnoECAwQAQ&usg=AOvVaw2NNwan2dXIQiaX-1PqzjfH
2. Державний стандарт початкової освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1810 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text>
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>
4. Кабінет Міністрів України. Постанова від 26 листопада 2025 р. № 1557 «Про затвердження Державного стандарту дошкільної освіти» // Затвердження Державного стандарту дошкільної освіти (чинність з 01.09.2027 р.). Режим доступу: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://zakon.rada.gov.ua/go/1557-2025-%25D0%25BF&ved=2ahUKEwj7oeDGzfeTAxUXGRAIHTJGMhQQFnoECBkQAQ&usg=AOvVaw1CBhoY3Sm7ZOp4zUAWuPLY>
5. Кабінет Міністрів України. Постанова «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти» № 530 від 10 квітня 2019 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text>
6. Професійний стандарт «Вчитель-логопед», «Логопед» : затверджений Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова (наказ від 17.09.2024 № 401) та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка (наказ від 18.09.2024 № 104-ОД); внесений до Реєстру кваліфікацій 26.09.2024. URL: <https://register.nqa.gov.ua>
7. Линдіна Є. Ю., Ревуцька О. В. Технології логопедичного обстеження: навчально-методичний посібник / упор. Є. Ю. Линдіна, О. В. Ревуцька. 2-е видання, доповнене та доопрацьоване. Київ: Освіта України, 2021. 218 с.
8. Методичні рекомендації до проведення практики для здобувачів освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. Брушневської І. М.]. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 142 с.

9. Міністерство освіти і науки України. Нова українська школа Режим доступу:

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%2520serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf&ved=2ahUKEwjDrpKond6TAxV9JBAIHcDgC2EQFnoECBwQAQ&usg=AOvVaw3KaeYYqTsav_MWM6unvwKk

10. Міністерство освіти і науки України. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти. 1–2 класи, розроблена під керівництвом Савченко О. Я.: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 12 серпня 2022 р. № 743-22 Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>

11. Чопік О. В. (ред.). Методичні рекомендації до проведення практики для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Олігофренопедагогіка галузі знань 01 Освіта / Педагогіка: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 212 с.

Допоміжна

12. Антонова О. П. Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 кл. ЗЗСО: навч.-метод. Пос. Київ, 2019. 96 с.

13. Богданович М. В., Козак М. В., Король Я. А. Методика викладання математики в початкових класах: Навч. пос. 3-є вид., перероб. ідоп. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2006. 336 с. Режим доступу: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/metodika.pdf>

14. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 374 с.

15. Богуш А. М. *Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот*: програма та навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 136 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/12navchannya-ditej-ukrmovi-v-dnz-naczspilnot-bogush.pdf>

16. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / За ред. А. М. Богуш. К.: Вища шк., 2007. 542 с. Режим доступу: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk727623.pdf&ved=2ahUKEwja0rGbofeTAxXwFBAIHSPiGtQQFnoECBcQAQ&usg=AOvVaw2CWF-2PIBcAmWsXOScHKmh>

17. Вашуленко М. С. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально- методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за наук. ред. М. С. Вашуленка. Київ: Літера ЛТД., 2011. 364 с. Режим доступу:

http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%92%D0%B0%D1%88%D1%83%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A1_%D0%A1_red_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8_%D0%BF_%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B0%D1%85.pdf

18. Висоцька А. М., Блеч Г. О. Українська мова: підруч. для осіб з особлив. освітн. потребами (F 70): 2 кл. Київ: Либідь, 2020. 160 с. Режим доступу:

https://drive.google.com/file/d/1dpCm_vFoJmT1FdGGaRB1DbIzz6RQwfdU/view?usp=sharing

19. «Дитина»: освітня програма для дітей від 2 до 7 років (оновлена редакція). Київ, 2025. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna/programi/2026/2026-03-06-ditina-osvitnia-programa-2025.pdf>

20. Дошкільна лінгводидактика. Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. / Упорядник: Богущ А. М. Частина I та II. К.: Видавничий Дім «Слово», 2005. 720 с. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://library.udpu.edu.ua/library_files/409473.pdf&ved=2ahUKEwja0rGbofeTAxXwFBAIHSPiGtQQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw1f6hZehjyKl-YesS2aLQug

21. Листопад Н. П. Вивчення величин на уроках математики в початковій школі на засадах компетентнісного підходу: методичні рекомендації. / Листопад Н. П. Київ: Педагогічна думка, 2020. 72 с. Режим доступу: <http://vlada.pp.ua/goto/aHR0cHM6Ly96bmF5c2hvdj5jb20vRllvNTgwMC8xNDUucGRm/>

22. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. – вид. 3-тє, перер. та доповн. Київ.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.

23. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови. Навч. пос. для студ. вищих пед. навч. закл. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 288 с.

24. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (*логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників*): навч. посіб. / І. С. Марченко. Київ: Видавничий дім «Слово», 2019. 312 с.

25. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку / А. М. Богущ, Н. В. Маліновська. К.: Слово, 2021. 336 с.

Режим

доступу:

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://library.pdpu.edu.ua/images/2021/novi%2520kn/20.pdf&ved=2ahUKEwjaspzv0veTAxWEPxAIHVYUKbwQFnoECBcQAQ&usg=AOvVaw12MaH3W7lIJV8cctv8PIR>
у

26. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» / Гільберт Т. Г., Тарнавська С. С., Павич Н. М. Київ: Генеза, 2019. 256 с. Режим доступу: [https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/%D0%93%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B3_%D0%AF%D0%B4%D0%BE%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_2.%D1%83%D0%BA%D1%80_\(079-19\)_S.indd.pdf](https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/%D0%93%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B3_%D0%AF%D0%B4%D0%BE%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_2.%D1%83%D0%BA%D1%80_(079-19)_S.indd.pdf)

27. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» / Гільберт Т. Г., Тарнавська С. С., Хитра З. М., Павич Н. М. Київ: Генеза, 2020. 240 с. Режим доступу:

<http://vlada.pp.ua/goto/aHR0cHM6Ly96bmF5c2hvdj5jb20vRllvNjAyOC8xODUucGRm/>

28. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу» / Масол Л. М. Київ: Генеза, 2019. 208 с. Режим доступу: [https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BB_%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82_%D0%9D%D0%A3%D0%A8%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_2.%D1%83%D0%BA%D1%80_\(109-19\)_S.pdf](https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BB_%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82_%D0%9D%D0%A3%D0%A8%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_2.%D1%83%D0%BA%D1%80_(109-19)_S.pdf)

29. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах закладах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» / Масол Л. М. Київ: Генеза, 2020. 160 с. Режим доступу:

<http://vlada.pp.ua/goto/aHR0cHM6Ly96bmF5c2hvdj5jb20vRllvNjAzNy8xODYucGRm/>

30. *Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку* / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К.: Українська академія дитинства, 2017. 80 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/programy-rozvytku-ditey/programa-vpevnenii-start-2017.rar>

31. *Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»* / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 264 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bilan_Programa_Ukrdoshkillja_2017.pdf

32. Початкова освіта: Методичні рекомендації щодо використання в освітньому процесі Типової освітньої програми для 2 класів закладів загальної середньої освіти; типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (колективу авторів під керівництвом О. Я. Савченко); методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України щодо впровадження ідей Нової української школи в початковій освіті; орієнтири для календарно-тематичного планування (2 клас НУШ). К.: УОБЦ «Оріон», 2019. 192 с. Режим доступу: <http://vlada.pp.ua/goto/aHR0cHM6Ly96bmF5c2hvdj5jb20vRllvNDM4My8zNi5wZGY=/>

33. Рібцун Ю. В. *Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: програмно-методичний комплекс* / Ю. В. Рібцун. К., 2012. 258 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programno-metodichniy-kompleks-dlya-ditey-z-ffnm2.doc>

34. Рібцун Ю. В. *Сходінками правильного мовлення: навчально-методичний посібник*. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 240 с.

35. Рібцун Ю. В. *Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток: навч.-метод. посіб.* / Юлія Рібцун. – Львів: Світ, 2020. 264 с. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://ib.iitta.gov.ua/id/eprint/725959/1/%25D0%25A0%25D1%2596%25D0%25B1%25D1%2586%25D1%2583%25D0%25BD_%25D0%25A3%25D1%2587%25D0%25BD%25D1%2596%2520%25D0%25B7%2520%25D0%25A2%25D0%259F%25D0%259C.pdf&ved=2ahUKEwjcf3Im96TAxWKFBAIHfdLMEgQFnoECB4QAQ&usg=AOvVaw1M1zwdvhYyHvMAfexW2O8P

36. Скворцова С. О. Нова українська школа: методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів: навч.-метод. посіб. / Світлана Скворцова, Оксана Онопрієнко. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 352 с. Режим доступу:

[https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=http://interactive.ranok.com.ua/upload/file/!!!!!!!!!!!!!!ukr2/metodyka%2520navchann%25D1%2596a%2520matematyky%2520u%25201%25E2%2580%25932%2520klasakh%2520ZZSO%2520na%2520zasadakh%2520intehratyvnoho%2520i%2520kompetentnisnoho%2520pidkhodiv%2520\(Skvortsova%2520S_%2520O_%2520Onopriienko%2520O_V\)%2520.pdf&ved=2ahUKEwiLyMv1qN6TAxWW1QIHf02MEAQFnoECBcQAQ&usg=AOvVaw3N1LzN1DnYkNjNuWfLskD](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=http://interactive.ranok.com.ua/upload/file/!!!!!!!!!!!!!!ukr2/metodyka%2520navchann%25D1%2596a%2520matematyky%2520u%25201%25E2%2580%25932%2520klasakh%2520ZZSO%2520na%2520zasadakh%2520intehratyvnoho%2520i%2520kompetentnisnoho%2520pidkhodiv%2520(Skvortsova%2520S_%2520O_%2520Onopriienko%2520O_V)%2520.pdf&ved=2ahUKEwiLyMv1qN6TAxWW1QIHf02MEAQFnoECBcQAQ&usg=AOvVaw3N1LzN1DnYkNjNuWfLskD)

37. Скворцова С. О. Нова українська школа: методика навчання математики у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів: навч.-метод. посіб. / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 320 с. Режим доступу:

<http://vlada.pp.ua/goto/aHR0cHM6Ly96bmF5c2hvdj5jb20vRllvNTY2My8xMjIucGRm/>

38. Тарасун В. В., Куценко Т. О., Недозим І. В., Скрипник Т. В., Дуброва І. М., Лощених В. П., Душка А. Л., Риндер І. Д. *Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт»*. Гнозис, Компанія «Поліграф», м. Київ, Україна. 2013. 312 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programa-rozkvit-autisti-2013-doopratsovana.doc>

39. Трофіменко Л. І. *Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс*. 2013. 108 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programa_ZNM.rar

40. Чекан О. І. Мовленнєво-комунікативний розвиток і навчання переказуванню дітей з особливими освітніми потребами за опорними малюнками. Актуальні питання гуманітарних наук: збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. том 3. С. 274-282.

41. Чекан О. І. Методичні орієнтири подолання мовленнєвих порушень засобами логоритміки / Х. В. Барна, О. І. Чекан, В. М. Вовчок // Інноваційна педагогіка. 2025. Вип. 87. С. 99–103.

42. Чекан О. І., Барна Х. В. Теоретичний аспект дослідження просодичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку з дизартрією. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»: збірник наукових праць. Ужгород. 2019. ВИПУСК 2 (45). С. 228 – 232.
43. Чекан О. І., Барна Х. В., Кас'яненко О. М. Концептуальні засади розвитку зв'язного мовлення дітей із ЗНМ в ігровій діяльності. *Acta Paedagogica Volynienses*: науковий журнал / гол. ред. Вітюк В. В. Луцьк: ВД «Гельветика», 2022. Вип. 3. С. 145-150.
44. Чекан О. І., Барна Х. В., Кас'яненко О. М. Особливості використання музично-ритмічних рухів у подоланні порушень звуко-складової структури слова. Актуальні питання гуманітарних наук. Серія: Педагогіка: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2020. Випуск 30. Том 3. С. 218-223.
45. Чекан О. І., Логопедичний масаж: інновації, технології та особливості *Інноваційна педагогіка*: науковий журнал. Одеса: ВД «Гельветика», 2022. Вип. 49, Т. 1. С. 65-68.
46. Чекан О. І. Порушення голосу при важких мовленнєвих порушеннях / Х. В. Барна, О. І. Чекан, В. М. Вовчок, Н. В. Довгань // Наукові інновації та передові технології. 2026. № 2(54). С. 1002–1013.
47. Чекан О. Партнерська взаємодія вихователів і батьків з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку / Л. Березовська, Р. Найда, О. Чекан // Вісник науки та освіти. 2026. № 5(47). С. 2570–2582. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5\(47\)-2570-2581](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5(47)-2570-2581).
48. Чекан О.І., Барна Х.В. Теоретичні засади логопедичної ритміки: міждисциплінарний підхід до корекції мовленнєвих порушень / Педагогічні науки: теорія та практика/ гол. ред. Локарева Г. Запоріжжя: ВД "Гельветика", №3 (55), 2025р. С.96-102 DOI: <http://www.journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/4772/4548>
49. Чекан, О. І., Барна, Х. В., & Марценюк, В. А. (2025). Логопедичний масаж як засіб корекції дизартрії у дітей молодшого шкільного віку з неврологічною патологією. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (21) (2025). <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1203>
50. Барна Х.В., Чекан О.І. Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення при дислалії та його вплив на порушення писемного мовлення/ Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)): журнал. 2025. № 8(54) 2025. С.124-136 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8\(54\)-124-135](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8(54)-124-135)

51. Chekan Oksana, Barna Khrystyna, Forostian Olha, Sokolova Hanna, Raievska Yana Effectiveness of Information and Communication Programmes for Children with Special Educational Needs in the Context of Speech Development / Chekan Oksana, Barna Khrystyna, Forostian Olha, Sokolova Hanna, Raievska Yana // International Journal of Child Health and Nutrition : peer-reviewed journal / Editor-in-Chief Tomasik P. J. – Lifescience Global, 2024. Vol. 13, № 3. P. 151-161. DOI: <https://doi.org/10.6000/1929-4247.2024.13.03.4>

52. Chekan Oksana, Haiash Oksana, Liubchenko Inna, Popovych Nadiia, Barna Khrystyna Inclusive education: approaches and methods of working with children with special needs / Chekan Oksana, Haiash Oksana, Liubchenko Inna, Popovych Nadiia, Barna Khrystyna // Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS) : scientific journal / Editor(s)-in-Chief Pereira G., Barros V.F.A. – Braga, Portugal, 2023. Vol. 16, Num. 03. P. 639-647.

53. Chekan Oksana, Kasianenko Oksana, Barna Khrystyna Enhancing language development in autistic preschoolers through corrective interventions / Chekan Oksana, Kasianenko Oksana, Barna Khrystyna // Multidisciplinary Reviews : multidisciplinary journal / Editor-in-Chief Dr. Souza-Junior J. – Mossoro, Brazil : Malque Publishing, 2024. Vol. 7. DOI: <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe045>.

ДОДАТКИ

Додаток № 1

Схема оформлення щоденника спостережень

На першій сторінці: прізвище, ім'я та по-батькові практиканта, назва ЗВО, факультет, курс і група. Прізвище, ім'я та по-батькові викладача-методиста з логопедичної практики.

На другій сторінці: дані про логопедичний пункт: адреса, телефон; прізвище, ім'я та по-батькові вчителя-логопеда.

Щоденник повинен включати:

Відомості про логопедичний пункт:

- список нормотипових дітей-логопатів, осіб з ООП;
- розклад вчителя-логопеда;
- сітка занять;
- мета і завдання практики;
- індивідуальний план-графік роботи практиканта на період практики.

Форма запису у щоденнику

№	Дата	Зміст роботи, педагогічні спостереження	Аналіз, висновки, зауваження
1	2	3	4

Додаток № 2

Аналіз видів планування корекційно-розвивальної роботи в логопедичному пункті

(назва бази практики)

Вид планування	Короткий опис (зміст) документа	Терміни та періодичність заповнення документа вчителем-логопедом

**Завдання передбачає ознайомлення з видами планування корекційно-розвивальної роботи вчителя-логопеда в логопедичному пункті.*

За умови відсутності цих документів здобувач надає власні рекомендації щодо удосконалення документообігу цього фахівця (відповідно до бази практики).

Аналіз освітнього середовища логопедичного пункту

Елементи доступності: ефективність використання площі та її функціональність		Наявність/за умови відсутності рекомендації
Прилегла територія		
Шляхи руху		
Зона паркування транспорту		
Вхідна група		
Входи/виходи		
Двері		
Сходи/пандуси		
Сходи		
Пандуси		
Безпроблемне пересування будівлею		
Коридори		
Ліфти/підйомні пристрої		
Маркування території (позначення, піктограми)		
Пристосування приміщень		
Шляхи руху		
Навчальні приміщення		
Загальні приміщення		
Санітарні приміщення		
Фізкультурно-рекреаційна зона		
Пожежна безпека		
Ресурсна кімната		
Адаптація/модифікація навчальних матеріалів і посібників		
Інші елементи доступності		

з _____ по _____ 20 ____ г.

[illegible]

Особливості взаємодії вчителя-логопеда з педагогічним колективом

(назва бази практики)

Види взаємодії	Короткий опис діяльності, зміст, документи	Ваші рекомендації щодо удосконалення

**За умови відсутності інформації, здобувач надає власні рекомендації щодо удосконалення роботи вчителя-логопеда та педагогічного колективу в логопедичному пункті.*

Додаток № 6

Аналіз матеріалів взаємодії педагогічного колективу з батьками

(зошит взаємозв'язку, інформаційні стенди, буклети, постери тощо).

Предмет аналізу	Тематичне спрямування повідомлення матеріалу	Якісна характеристика матеріалу	Рекомендації щодо удосконалення

Протокол психолого-педагогічного обстеження особи з ООП

ПРОТОКОЛ психологічного вивчення сприймання

Дата обстеження _____

Прізвище ім'я особи _____

Дата народження _____ Повних років _____

Картинка	Виконання	Оцінка
1. Пляшка		
2. Пляшка з горизонтальними рисками		
3. Пляшка зі спіраллю		
4. Пляшка з зигзагом		
5. Кувшин (4 предмети)		
6. Відро (5 предметів)		
7. Чайник (5 предметів)		
Сума		

Висновки

Рекомендації

ПРОТОКОЛ
психологічного вивчення образно-логічного мислення та зв'язного мовлення

Дата обстеження _____

Прізвище ім'я особи _____

Дата народження _____ Повних років _____

	Серія 1	Серія 2
Якісні характеристики виконання завдання		
Бал та опис виконання		
Встановлення схожості між серіями		
Бал та опис виконання		
Сума балів		

Висновки

Рекомендації

ПРОТОКОЛ

психологічного вивчення продуктивності та стійкості уваги

Дата обстеження _____

Прізвище ім'я особи _____

Дата народження _____ Повних років _____

Інтервали по 30 секунд	Кількість переглянутих та закреслених малюнків	
1 інтервал		
2 інтервал		
3 інтервал		
4 інтервал		
5 інтервал		
Кількість предметів за 2,5 хвилин		

Обрахунки показників продуктивності та стійкості уваги $S=$

Висновки

Рекомендації

ПРОТОКОЛ
обстеження пам'яті за методикою «10 слів»

Дата обстеження _____

Прізвище ім'я особи _____

Дата народження _____ Повних років _____

	ЛІС	ХЛІБ	ВІКНО	СТІЛ	ВОДА	БРАТ	КІНЬ	ГРИБ	МЕД	ВОГОНЬ
1										
2										
3										
4										
5										
Через годину										

Графік запам'ятовування

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

0

Спроба 1 Спроба 2 Спроба 3 Спроба 4 Спроба 5 Через час

Висновки

Рекомендації

МОВЛЕННЄВА КАРТКА

1. Особисті дані

Прізвище, ім'я та _____
по-батькові _____

Дата народження ____ 20__р.

Клас _____

Домашня адреса _____

Батьки або їх законні представники: _____

Телефон _____

2. Дата зарахування на логопункт _____

3. Успішність з рідної мови _____

(на момент обстеження) _____

(Потрібне підкреслити або дописати)

4. Скарги вчителів та батьків на: нечітку звуковимову, затримку розвитку мовлення. _____

5. Мовне середовище: Виховується в середовищі з обмеженим чи дефектним мовним оточенням (батьки з дефектами мови, глухонімі); обмеження соціальних контактів; відсутність емоційно-позитивного оточення; надшумне оточення; тривала психотравмуюча ситуація в родині, білінгвізм; повноцінне.

6. Соматичне здоров'я.

Особа хворіла на _____

7. Стан слуху - в нормі, або з порушеннями _____

8. Стан зору – без порушень, з порушеннями _____

9. Стан артикуляційного апарату _____

Зуби - нормальні, великі, дрібні, рідкі, деформовані, поза щелепною дугою.

Губи – нормальні, товсті, вузькі, розщеплення, рубці, парез _____

Прикус – нормальний, прогнатія, прогенія, відкритий (боковий, передній)

Язик – нормальний, великий, маленький, довгий, короткий, широкий, вузький, малорухливий, в'ялий, напружений, парез _____

Під'язикова зв'язка - нормальна, коротка, довга, приросла, подвоєна, малорухлива.

10. Загальна характеристика мовлення

Чи розуміє мовлення? (так, ні) Чи наявні самостійні висловлювання? (так, ні); чи правильно використовуються слова за значенням? (так, ні), чи є заміни слів? (так, ні); чи відповідає на запитання? (так, ні).

Складання речень за малюнком. Присутні аграматизми – так, ні _____

Типи речень - двоскладні, прості, поширені.

Складання описової розповіді, або розповіді за уявою. (Складає: так, ні)

Розуміння контекстної мови. (Розуміє: так, ні)

Лев захворів і не міг ходити на полювання. Тоді він почав запрошувати до себе звірів. Прийшла і лисичка, але у двері не зайшла. «Чому ти не заходиш?» – запитав її лев. «Я бачу багато слідів, що ведуть до твоїх дверей, але не бачу слідів, які ведуть назад» – відповіла лисичка.

Запитання: Чому лев не ходив на полювання? Чому лисичка не зайшла до хати? Як лисичка здогадалася, що звірі не повертаються від лева?

Вживання пауз у потоці мови – нормальне, занадто часте, занадто рідке.

Чіткість мовлення – норма, нечітке, незрозуміле _____

Темп мовлення – нормальний, повільний, тахілалія, брадилалія.

11. Словниковий запас – активний словник не відповідає віковій нормі, нижчий за вікову норму, активний словник менший від пасивного словника, словник у межах повсякденного вжитку, ширший _____

12. Звуковимова (свистячих, шиплячих, сонорів) не сформована _____ заміна і сплутування окремих звуків _____

13. Розпізнавання звуків на слух: (не) виокремлює заданий звук у рядку, у складі, у слові, слово на заданий звук (не) підбирає, спільний звук у словах (не) визначає.

14. Коротка характеристика особи за даними педагогічних спостережень:

(не) контактна, увага (стійка, тривала, нестійка), пам'ять (зорова, слухова, тривала, тимчасова) _____

13. Висновок логопеда:

ЗНМ (_____ рівня) (загальне недорозвинення мовлення)

ФФНМ (фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)

ФПМ (фонетичне порушення мовлення) _____

14. Результати виправлення мовлення (відмічаються в картці на момент випуску з логопедичного пункту і візуються вчителем або батьками). (Потрібне підкреслити або дописати)

Звуки (свистячі, шиплячі, сонорні) поставлені, автоматизовані, введенні у мовлення, не автоматизовані. _____

Залишений на наступний навчальний рік. Рекомендовано працювати над вправами для язика, слідувати за вимовою, диханням. Розвивати зв'язне мовлення.

Дата виписки _____

Підпис вчителя-логопеда _____

Підпис батьків _____

Схема аналізу фронтального логопедичного заняття

1. Тема заняття, його місце в загальній системі логопедичного впливу. Відповідність змісту заняття програмі, перспективному плану роботи, мовленнєвому профілю та віку осіб даної групи, зв'язок досліджуваного матеріалу із попереднім та наступним, правильність добору лексичного (фонетичного) матеріалу, єдність корекційних, освітніх та виховних завдань.
2. Організація заняття: кількість осіб, естетика середовища, обладнання заняття, кількість наочних посібників та дидактичного матеріалу.
3. Структура корекційного заняття: основні етапи заняття, їх логічна послідовність, чіткість переходу від одного етапу до іншого, тривалість всього заняття та його етапів, своєчасність проведення фізхвилинки, підведення підсумків заняття.
4. Методи та прийоми навчання: різноманітність, взаємозв'язок, обґрунтованість. Прийоми привертання уваги осіб з ООП, забезпечення цікавості до заняття, активізації пізнавальної діяльності осіб, використання різних форм активності (слухової, зорової, моторної) з метою попередження стомлюваності. Методика використання обладнання, поєднання різних форм роботи, виховні моменти, використання спеціальних методичних прийомів, контроль за мовленням осіб, виявлення та своєчасне виправлення припущених помилок.
5. Адекватність запропонованих особам завдань їхнім мовленнєвим та віковим можливостям, доступність та чіткість формулювання запитань, включення елементів раціональної психотерапії.
6. Якість роботи, мовлення та поведінка осіб на занятті, зацікавленість, активність, стійкість уваги на початку заняття та на інших етапах, причини відхилень у поведінці та діяльності осіб, якість знань, отриманих на занятті.
7. Характеристика вчителя-логопеда. Контакт з групою, вміння організувати осіб для роботи, вміння знайти правильний підхід до окремих осіб з ООП, враховуючи їх індивідуальні здібності, наполегливість в досягненні корекційної мети педагогічний такт. Зовнішній вигляд та мовлення логопеда.
8. Результати заняття (виконання плану, досягнення мети, ефективність використання прийомів).
9. Педагогічні висновки та пропозиції (позитивні та негативні сторони корекційного заняття, пропозиції щодо закріплення позитивних сторін та рекомендації до подальшого вдосконалення логокорекційної роботи).

Схема аналізу індивідуального логопедичного заняття

1. Тема заняття, логопедичні та педагогічні цілі.
2. Відповідність матеріалу заняття етапу корекційної роботи, віку особи та індивідуальному плану корекційної роботи.
3. Принципи побудови заняття, відповідність дидактичного матеріалу заняття загальній логокорекційній меті.
4. Розділи заняття, спрямованість кожного розділу на розвиток та корекцію мовленнєвої та інших психічних функцій осіб.
5. Використання логопедичних зондів та іншого приладдя у відповідності до індивідуальних вимовних умінь особи.
6. Наочно-дидактичне оформлення заняття.
7. Використання на занятті різних ігрових ситуацій та логоритмічних заходів.
8. Манера ведення заняття логопедом, оформлення матеріалу і проведення заняття в єдиному сюжеті.
9. Заключення про корекційну результативність заняття.

**Конспект пробного логопедичного заняття з особою з ООП
(вказати вид мовленнєвого порушення)**

Тема:

Мета:

- навчальна
- корекційно-розвивальна
- виховна

Обладнання:

Хід заняття:

I. Вступна частина

II. Основна частина

III. Заключна частина

Мукачівський державний університет
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

ЗВІТ
про виконання програми
навчальної практики (логопедичної)
здобувачки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта

П.І.П здобувача

База практики:
Термін практики:
Керівник практики від ЗВО:

Мукачево – 2026

Звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок, аркуші звіту необхідно зшити.

/дата/

/підпис здобувача/

Примітка. У звіті у вільній формі здобувач представляє основний зміст і характеристику проведеної роботи; аналізує власні досягнення та труднощі, які виникали під час виконання практичних завдань; описує умови проходження практики і методичне забезпечення установи; подає загальні висновки та пропозиції щодо організації та проведення практики.

Навчально-методичне видання

Навчальна практика (логопедична):
методичні рекомендації до організації та проведення
для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта

Укладачі: *О. І. Чекан, Х. В. Барна, Н. Ю. Юрса*

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 6984 від 20.11.2019 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ
89600 м. Мукачево
вул. Ужгородська. 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>